

Geopark
Viški Arhipelag
Vis Archipelago
Geopark

Jedna od posljednjih
rajskih oaza Mediterana
—
One of The Last Paradise
Oases in the Mediterranean

Izveštaj o radu udruge Geopark Viški arhipelag

1. siječnja 2025. – 31. prosinca 2025.

GEOPARK VIŠKI
ARHIPELAG
VIS ARCHIPELAGO
GEOPARK

A Hrvatskih mučenika 17
21485 Komiža
Hrvatska / Croatia
EU

M +385 (0)91 2713 023
E geopark@geopark-vis.com
OIB 11385762128
W geopark-vis.com

Sadržaj

Sažetak.....	1
1. Uvod.....	2
2. Ljudski kapaciteti i struktura upravljanja.....	3
2.1. Članstvo.....	3
2.2. Zaposlenici.....	3
2.3. Savjetodavno vijeće.....	4
2.4. Skupština.....	5
2.5. Volonteri.....	5
3. Aktivnosti i rezultati djelovanja.....	6
3.1 Tema A: Očuvanje i zaštita georaznolikosti.....	7
3.2. Tema B: Geoturizam.....	11
3.3. Tema C: Održivi razvoj lokalnih zajednica.....	14
3.4. Tema D: Upravljanje udrugom.....	17
4. Prikupljanje sredstava.....	22
5. Zaključni pregled rada u 2025. Godini.....	34

Sažetak

Tijekom 2025. godine Geopark Viški arhipelag nastavio je provedbu aktivnosti sukladno Planu upravljanja UNESCO svjetskim geoparkom i Planu rada Udruge, unatoč razdoblju smanjenih ljudskih kapaciteta. Provedene aktivnosti obuhvatile su znanstvena istraživanja, zaštitu geobaštine, razvoj edukacijskih i interpretacijskih alata, međunarodnu suradnju te projekte usmjerene na održivi razvoj lokalne zajednice.

Godinu su obilježili važni pomaci u području zaštite morske geobaštine, uspostava sustavnog monitoringa lokaliteta, razvoj novih modela geoturizma i interpretacije, jačanje istraživačkog učenja te pokretanje novih međunarodnih i razvojnih projekata. Posebno se ističe integracija kriterija geoparka u regionalne razvojne instrumente, čime je dodatno potvrđena uloga geoparka kao platforme koja povezuje znanstvena istraživanja, lokalnu zajednicu i održivi razvoj.

Unatoč organizacijskim izazovima, Udruga je zadržala kontinuitet provedbe ključnih aktivnosti i ojačala institucionalne kapacitete, čime je postavila temelje za daljnji razvoj i pripremu za nadolazeće evaluacijske procese.

1. Uvod

Tijekom 2025. godine udruga Geopark Viški arhipelag nastavila je provoditi aktivnosti sukladno Planu upravljanja UNESCO svjetskim geoparkom Viški arhipelag 2018.–2027. te Planu rada za 2025. godinu. Provedene aktivnosti obuhvatile su znanstvena istraživanja, edukaciju, razvoj geoturizma, međunarodnu suradnju i projekte usmjerene na održivi razvoj lokalne zajednice.

U odnosu na 2024. godinu, koju je obilježila relativna stabilnost organizacijskih kapaciteta i velik broj operativnih aktivnosti, 2025. godina predstavljala je razdoblje prilagodbe organizacije smanjenim ljudskim resursima te postupnog pomaka prema jačanju institucionalne, istraživačke i razvojne uloge geoparka.

Plan rada za 2025. godinu realiziran je u velikoj mjeri, uz prilagodbe uvjetovane promjenama u strukturi zaposlenih. Tijekom značajnog dijela godine operativni kapaciteti bili su smanjeni zbog prestanka radnog odnosa geologa, ograničenja u osiguravanju smještaja za novog zaposlenika te prestanka rada suradnika zaposlenog na nepuno radno vrijeme. U tim je okolnostima veći dio provedbe aktivnosti bio oslonjen na jednog zaposlenika i partnersku mrežu.

Unatoč navedenim izazovima, udruga je zadržala kontinuitet provedbe ključnih projekata i ostvarila niz strateški važnih pomaka. Posebno se ističu napredak u zaštiti morske geobaštine, uspostava sustavnog monitoringa lokaliteta, razvoj novih interpretacijskih i edukativnih alata, pokretanje razvojnih projekata s lokalnim partnerima te jačanje međunarodne vidljivosti geoparka.

Godina 2025. tako označava prijelaz iz operativno intenzivne faze razvoja prema fazi jačanja sustava, partnerstava i dugoročnih razvojnih modela, čime geopark dodatno potvrđuje svoju ulogu platforme koja povezuje znanstvena istraživanja, lokalnu zajednicu i održivi razvoj Viškog arhipelaga.

U nastavku izvještaja dan je pregled organizacijskih kapaciteta i aktivnosti provedenih u 2025. godini.

2. Ljudski kapaciteti i struktura upravljanja

Rad i djelovanje udruge Geopark Viški arhipelag (u daljnjem tekstu: Udruga) ne bi bilo moguće bez predanosti članova, partnera i zaposlenika. Tijela Udruge čine Skupština, Nadzorni odbor, Savjetodavno vijeće te Izvršni direktor/ica.

2.1. Članstvo

U Udrzi razlikujemo aktivno, pridruženo i počasno članstvo. Aktivni članovi su Grad Komiža, Grad Vis, Nautički centar Komiža d.o.o. i Gradina Vis d.o.o. Pridruženi član može postati svaka fizička i/ili pravna osoba starija od 14 godina. Status počasnog člana može steći fizička ili pravna osoba iz zemlje i inozemstva sa značajnim zaslugama i osobitim doprinosu razvoju i afirmiranju lokalne samouprave.

Na kraju 2025. godine Udruga broji ukupno 51 članova. Od ukupnog broja članova, četiri su aktivni članovi, sedam je partnerskih institucija (udruge civilnog društva, geoparkovi i sl.) te 40 lokalna partnera iz različitih područja djelovanja – poljoprivreda, turističke agencije, umjetnici, prijevoznici, iznajmljivači i ostalo. Od 40 partnera, 16 je partnera na međunarodnom GEOfood projektu. U svakodnevnom radu, a posebice pri provođenju aktivnosti, Udruga uključuje partnere kroz ugovaranje usluga i/ili volonterstvo te na taj način podupire razvoj lokalne zajednice.

2.2. Zaposlenici

Na početku 2025. godine Udruga je zapošljavala tri osobe: dvije na puno radno vrijeme i jednu na nepuno radno vrijeme, čime je nastavljen organizacijski model iz prethodne godine.

U ožujku 2025. godine došlo je do promjene u stručnom timu uslijed prestanka radnog odnosa geologa. Tijekom travnja proveden je postupak zapošljavanja te je odabran novi geolog. Zbog organizacijskih okolnosti vezanih uz osiguravanje smještaja, novi zaposlenik započeo je s radom u uredu u rujnu 2025. godine.

U rujnu 2025. godine prestao je radni odnos znanstvenog savjetnika zaposlenog na nepuno radno vrijeme.

Udruga je 2025. godinu završila s dvije zaposlene osobe na puno radno vrijeme:

1. Izvršna direktorica, Lana Schmidt, mag. ing. agr.

2. Geolog, Nikola Nemeč, mag. ing. geol.

Unatoč smanjenim ljudskim kapacitetima tijekom dijela godine, provedba planiranih aktivnosti i projektnih obveza nastavila se u kontinuitetu.

2.3. Savjetodavno vijeće

Savjetodavno vijeće udruge Geopark Viški arhipelag (u daljnjem tekstu: Savjetodavno vijeće) sastoji se od predstavnika stručnih tijela i organizacija aktivnih na području Geoparka Viški arhipelag. Članovi Savjetodavnog vijeća biraju se na Skupštini.

Svrha Savjetodavnog vijeća je stručno savjetovanje tijela udruge Geopark Viški arhipelag za pravovaljano ostvarivanje ciljeva i učinkovito obavljanje djelatnosti udruge Geopark Viški arhipelag.

Članovi Savjetodavnog vijeća do prosinca 2024. godine su:

1. Jelena Kurtović Mrčelić – Javna ustanova More i Krš, predsjednica Savjetodavnog vijeća
2. Tvrtko Korbar – Hrvatski geološki institut, član Savjetodavnog vijeća
3. Joško Božanić – Udruga Ars Halieutica, član Savjetodavnog vijeća
4. Josip Belamarić – Institut Povijesti i umjetnosti, član Savjetodavnog vijeća
5. Andrija Jončić - Turistička zajednica Grada Visa, član Savjetodavnog vijeća
6. Tena Gorjanović-Rajevski – Turistička zajednica Grada Komiže, član Savjetodavnog vijeća
7. Dinko Radić – Zavičajni muzej Grada Visa, član Savjetodavnog vijeća
8. Boris Čargo – Arheološki muzej Split, član Savjetodavnog vijeća
9. Sandro Bogdanović – Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, član Savjetodavnog vijeća

Na sjednici Skupštine održanoj 15. rujna 2025. godine izglasani su novi članovi Savjetodavnog vijeća, Fani Atanasovski Drame i Jakša Božanić te Savjetodavno vijeće djeluje u sastavu:

1. Jelena Kurtović Mrčelić – Javna ustanova More i Krš, predsjednica Savjetodavnog vijeća
2. Tvrtko Korbar – Hrvatski geološki institut, član Savjetodavnog vijeća
3. Joško Božanić – Udruga Ars Halieutica, član Savjetodavnog vijeća

4. Josip Belamarić – Institut Povijesti i umjetnosti, član Savjetodavnog vijeća
5. Andrija Jončić - Turistička zajednica Grada Visa, član Savjetodavnog vijeća
6. Tena Gorjanović-Rajevski – Turistička zajednica Grada Komize, član Savjetodavnog vijeća
7. Dinko Radić – Zavičajni muzej Grada Visa, član Savjetodavnog vijeća
8. Boris Čargo – Arheološki muzej Split, član Savjetodavnog vijeća
9. Sandro Bogdanović – Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, član Savjetodavnog vijeća
10. Jakša Božanić – Udruga Komiški rogač, član Savjetodavnog vijeća

2.4. Skupština

Skupština je najviše tijelo upravljanja udrugom Geopark Viški arhipelag. Aktivni članovi Skupštine su predstavnici Osnivača udruge (Grad Komiza, Grad Vis, Nautički centar Komiza d.o.o. i Gradina Vis d.o.o.)

Aktivni članovi Skupštine udruge Geopark Viški arhipelag su:

1. Grad Vis – predstavnik Hrvoje Mratinić
2. Grad Komiza – predstavnica Ivica Vitaljić
3. Gradina Vis d.o.o. – predstavnik Vicko Sviličić
4. Nautički centar Komiza d.o.o. – predstavnica Brigita Fiamengo

Aktivni članovi su kroz članarine osigurali sredstva za financiranje plaća i osnovnih materijalnih troškova udruge za 2025. godinu. Na redovnoj sjednici Skupštine, održanoj 22. prosinca 2025. godine, usvojen je Financijski plan i Plan rada za 2026. godinu.

2.5. Volonteri

Udruga kroz svoje aktivnosti uključuje i volontere preko poziva na različite aktivnosti. Osim direktnog poziva za volontiranje, volonteri se u Udrugu prijavljuju i zahtjevom za volonterstvo. U 2025. godini udruga nije imala aktivnosti u kojima su sudjelovali volonteri.

3. Aktivnosti i rezultati djelovanja

Tijekom 2025. godine Udruga Geopark Viški arhipelag nastavila je provoditi aktivnosti sukladno Planu upravljanja UNESCO svjetskim geoparkom Viški arhipelag 2018.–2027. godine te Planu rada udruge. Aktivnosti su obuhvatile znanstvena istraživanja, edukaciju, međunarodnu suradnju, razvoj geoturizma te projekte usmjerene na održivi razvoj lokalne zajednice.

Unatoč promjenama u ljudskim kapacitetima tijekom godine, provedba projektnih i programskih aktivnosti nastavljena je u kontinuitetu zahvaljujući suradnji s partnerima, obrazovnim institucijama i međunarodnim mrežama geoparkova.

Aktivnosti udruge su podijeljene na četiri teme:

Tema A: Očuvanje i zaštita georaznolikosti

Tema B: Geoturizam

Tema C: Održivi razvoj lokalnih zajednica

Tema D: Upravljanje udrugom

U nastavku ovog dokumenta dan je pregled izvršenja aktivnosti sukladno Planu upravljanja i Planu rada za 2025. godinu prema navedenim temama.

3.1 Tema A: Očuvanje i zaštita georaznolikosti

U 2025. godini strateški fokus aktivnosti Geoparka Viški arhipelag u području geobaštine i zaštite prirodnih resursa bio je usmjeren na jačanje znanstvene podloge za upravljanje područjem, zaštitu ključnih morskih i kopnenih lokaliteta te razvoj trajnih edukacijskih resursa iz područja geologije i hidrogeologije.

Poseban naglasak stavljen je na istraživanje i održivo upravljanje vodnim resursima, zaštitu morske geobaštine te integraciju znanstvenih spoznaja u obrazovne programe i procese upravljanja.

1. Znanstvena istraživanja i stručne podloge

Značajan dio aktivnosti proveden je u okviru projekta *Research, protection and sustainable use of fresh groundwater of the Vis Archipelago UNESCO Global Geopark*, usmjerenog na unaprjeđenje razumijevanja hidrogeoloških procesa i identifikaciju potencijalnih vodonosnika, osobito na otoku Biševu.

U suradnji s Hrvatskim geološkim institutom proveden je višednevni terenski rad istraživačkog tima koji je uključivao hidrogeološka istraživanja, prikupljanje podataka o vodnim resursima te analizu dinamike podzemnih voda. Aktivnosti su doprinijele izradi prve hidrogeološke karte otoka Biševa u svrhu izrade stručnih podloga za dugoročno upravljanje vodnim resursima na području otoka Biševo.

U okviru istraživačkih aktivnosti provedeno je i geodetsko snimanje čestice Posjetiteljskog centra Geoparka, čime su osigurani prostorni podaci važni za planiranje i upravljanje infrastrukturom geoparka.

Rezultati hidrogeoloških istraživanja predstavljeni su na stručnim skupovima i konferencijama, uključujući sudjelovanje na konferenciji UNESCO Office Venice koja se održala u online formatu u listopadu 2025. godine.

Udruga je tijekom 2025. godine započela i suradnju u međunarodnom istraživačkom projektu *From Sea to Summit*, financiranom od strane Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ) i Švicarske nacionalne zaklade za znanost (SNSF), koji se provodi u partnerstvu Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu i Centra za hidrogeologiju i geotermiju Sveučilišta u Neuchâtelu.

Projekt je usmjeren na održivo upravljanje vodnim resursima u osjetljivim krškim vodonosnicima, pri čemu otok Vis predstavlja referentnu lokaciju za istraživanje utjecaja klimatskih promjena i turističkih pritisaka na otočne vodonosnike. Aktivnosti projekta uključuju terenska mjerenja, hidrološka i hidrogeološka istraživanja, modeliranje buduće dostupnosti vode te razvoj preporuka za upravljanje vodnim resursima i prilagodbu klimatskim promjenama. Udruga ima ulogu diseminacije rezultata projekta i ulogu lokalne potpore uz Speleološki odsjek Planinarskog društva Hum. U okviru ovog projekta izradit će se i 3D model krškog reljefa koji će poslužiti kao edukativni alat u budućim aktivnostima Udruge.

U okviru projekta planirana je i izrada trodimenzionalnog modela otoka Visa i njegovog krškog reljefa, koji će služiti kao znanstvena podloga za analizu hidrogeoloških procesa, ali i kao trajni edukativni alat za interpretaciju krša, vodnih resursa i klimatskih promjena u formalnim i neformalnim obrazovnim programima geoparka.

Sudjelovanje u projektu dodatno je ojačalo međunarodnu znanstvenu suradnju geoparka te povezal o istraživačke aktivnosti s edukacijom i procesima donošenja odluka o održivom upravljanju vodnim resursima.

2. Zaštita geobaštine i prirodnih lokaliteta

Udruga je tijekom godine aktivno sudjelovala u procesima zaštite geobaštine, uključujući javno izlaganje i stručnu podršku postupku proglašenja rta Stupišće posebnim morskim rezervatom. Na izradi stručne podloge sudjelovali su Geopark Viški arhipelag, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zavod za zaštitu okoliša i prirode, Hrvatski geološki institut, Javna ustanova More i krš, Javna ustanova RERA i Udruga Sunce, a lokalitet je proglašen zaštićenim u svibnju 2025. godine. Lokalitet predstavlja prvi posebni morski rezervat u Splitsko-dalmatinskoj županiji uvršten na IUCN listu, čime je dodatno potvrđena međunarodna vrijednost morske geobaštine Viškog arhipelaga.

Provedene su i aktivnosti vezane uz zaštitu morskih špilja kroz sudjelovanje u stručnim radionicama upravljanja zaštićenim područjima (projekt ASPEH), s naglaskom na očuvanje potopljenih i polupotopljenih geomorfoloških lokaliteta visoke osjetljivosti.

Tijekom 2025. godine provodio se i sustavni godišnji monitoring geolokaliteta na području Geoparka, koji uključuje praćenje stanja lokaliteta i izradu zapisa o stanju.

3. Razvoj edukacijskih alata

Kroz projekt *Stopama dinosaura* nastavljen je razvoj obrazovnih kapaciteta u području geologije. Tijekom 2025. godine izrađeni su izbrusci stijena s područja Geoparka te je uspostavljena geološka zbirka u Srednjoj školi Antun Matijašević Karamaneo, čime su stvoreni trajni edukativni resursi za srednjoškolsko obrazovanje.

Kao dio razvoja trajnih edukacijskih alata izrađen je i koncept kataloga stijena Geoparka Viški arhipelag te Hidrogeološkog priručnika koji omogućuju strukturirano terensko učenje, prepoznavanje stijena i fosila te dugoročno korištenje u formalnom i neformalnom obrazovanju.

Projekt je obuhvatio terenske radionice, edukacije o metodama znanstvenog istraživanja te jačanje kapaciteta nastavnika za interpretaciju geološke baštine. U okviru projekta *Research, protection and sustainable use of fresh groundwater of the Vis Archipelago UNESCO Global Geopark* provedene su i edukacije o vodnim resursima, uključujući 16 radionica za različite dobne skupine te terenske posjete vodocrpilištu Korita u suradnji s poduzećem Vodovod i odvodnja otoka Visa.

4. Očuvanje krajobrazne i vodne infrastrukture

U suradnji s Gradom Komižom i udrugom Dragodid provedena je restauracija krune lokve Krušovice, tradicionalnog vodnog objekta koji ima važnu krajobraznu, kulturnu i hidrološku funkciju. Aktivnost predstavlja primjer povezivanja geobaštine, tradicijskog znanja i prilagodbe klimatskim promjenama kroz očuvanje sustava prikupljanja i zadržavanja vode u krškom krajoliku.

5. Diseminacija i stručna rasprava o geobaštini

U 2025. godini Geopark je aktivno doprinomio diseminaciji znanstvenih spoznaja o geobaštini kroz publikacije, stručne rasprave i javna događanja.

U Posjetiteljskom centru Geoparka promovirana je knjiga *Rudnici i špilje otoka Visa – drugo prošireno izdanje*, čiji su autori B. Jalžić, A. Gracin, Z. Demaria i N. Sudar, dok je Geopark Viški arhipelag nakladnik. Publikacija predstavlja važan trajni resurs za interpretaciju speleološke, geološke i kulturne baštine područja.

Udruga je sudjelovala kao jedan od panelista na panel diskusiji o geobaštini u organizaciji Hrvatskog geološkog društva, na kojoj se raspravljalo o statusima zaštite geobaštine u Republici Hrvatskoj, ulozi geoparkova u procesima zaštite i promocije geobaštine te potencijalima za budući razvoj sustava zaštite geobaštine u Republici Hrvatskoj.

U okviru međunarodnih aktivnosti predstavljeni su rezultati istraživanja na stručnim skupovima i izložbenim programima povezanim s geobaštinom.

Glavni rezultati

- provedena su hidrogeološka istraživanja područja Geoparka i otoka Biševa te izrađena prva hidrogeološka karta otoka Biševa kao stručna podloga za upravljanje vodnim resursima
- osigurane su prostorne i geodetske podloge važne za planiranje i upravljanje infrastrukturom geoparka
- proglašen je rt Stupišće prvim posebnim morskim rezervatom na području Geoparka i Splitsko-dalmatinske županije, čime je dodatno potvrđena međunarodna vrijednost morske geobaštine Viškog arhipelaga
- uspostavljen je sustav godišnjeg monitoringa geolokaliteta koji omogućuje praćenje stanja i planiranje upravljačkih mjera
- razvijeni su trajni edukativni resursi, uključujući geološku zbirku, izbruske stijena, koncept kataloga stijena Geoparka i hidrogeološki priručnik
- provedeno je 16 edukativnih radionica o vodnim resursima te terenske edukacije u suradnji s lokalnim komunalnim poduzećem
- obnovljen je tradicijski vodni objekt (lokva Krušovice) kao primjer integriranog pristupa očuvanju krajobraza, tradicijskog znanja i prilagodbe klimatskim promjenama
- izdana je i promovirana stručna publikacija o geobaštini otoka Visa kao trajni interpretacijski resurs
- ojačana je stručna vidljivost geoparka kroz sudjelovanje na panel raspravama, stručnim skupovima i međunarodnim programima vezanim uz geobaštinu

Doprinos upravljanju i zajednici

Aktivnosti provedene u okviru ove teme doprinijele su jačanju znanstvene osnove za upravljanje prirodnim resursima, unapređenju zaštite morske i kopnene geobaštine te razvoju trajnih edukativnih i interpretacijskih alata koji omogućuju dugoročnu integraciju geologije u obrazovanje i upravljanje prostorom. Sustavni monitoring lokaliteta dodatno je ojačao kapacitete geoparka za aktivno upravljanje geobaštinom i pravovremeno reagiranje na promjene u prostoru.

3.2. Tema B: Geoturizam

U 2025. godini aktivnosti u području geoturizma i interpretacije bile su usmjerene na jačanje međunarodne vidljivosti Geoparka Viški arhipelag, razvoj interpretacijskih sadržaja povezanih s geobaštinom te integraciju lokalnih proizvoda i kulturne baštine u model održivog turizma. Poseban naglasak stavljen je na aktivno sudjelovanje u međunarodnoj mreži geoparkova, promociju GEOfood koncepta te razvoj modela koji doprinose produženju turističke sezone i diversifikaciji ponude.

1. Sudjelovanje u međunarodnoj mreži geoparkova i promocija kroz međunarodna i nacionalna događanja

Geopark Viški arhipelag sudjelovao je na proljetnom sastanku Europske mreže geoparkova održanom u sjedištu UNESCO-a u Parizu, gdje je obilježena deseta obljetnica UNESCO statusa svjetske mreže geoparkova. U okviru programa predstavljeni su GEOfood proizvodi s područja Geoparka Viški arhipelag, a promotivni materijali, uključujući fotografiju otoka Jabuke, korišteni su u službenim prezentacijama mreže geoparkova prema državnim službenicima iz cijeloga svijeta, čime je dodatno ojačana međunarodna vidljivost područja.

Aktivnosti su nastavljene sudjelovanjem na jesenskom sastanku Europske mreže geoparkova u online formatu te kroz koordinacijske aktivnosti međunarodnog GEOfood projekta.

U 2025. godini Posjetiteljski centar Geoparka Viški arhipelag odabran je putem UNESCO poziva za sudjelovanje u putujućoj izložbi *Deep Surfaces – Architecture to enhance the visitor experience of UNESCO sites*, čime je prepoznat kao primjer dobre prakse interpretacije geobaštine i održivog upravljanja posjetiteljskim iskustvom na međunarodnoj razini. Ova selekcija dodatno je ojačala međunarodni status geoparka i vidljivost njegovih interpretacijskih pristupa.

Značajna međunarodna promocija bila je I prezentacija maritimne baštine na događanju u Orleansu (*Festival de Loire*), provedena u suradnji s Udrugom Palagruža. Tijekom događanja provedene su radionice tradicijskih brodova, promocija lokalne kuhinje i proizvoda te interpretacija povezanosti geološke baštine, ribarstva i pomorske tradicije.

Geopark Viški arhipelag sudjelovao je i na prvom *Festivalu hrvatskih UNESCO svjetskih geoparkova* na Papuku, gdje je predstavljena prirodna i kulturna baština Viškog arhipelaga te GEOfood koncept u suradnji s lokalnim partnerima. Uspostava ovog festivala na nacionalnoj razini dokaz je uspješne suradnje među UNESCO svjetskim geoparkovima u Republici Hrvatskoj, ali i koordinacije s nadležnim Ministarstvom.

Sudjelovanje na nacionalnim i međunarodnim događanjima doprinijelo je jačanju prepoznatljivosti Geoparka kao destinacije koja povezuje prirodnu, kulturnu i gastronomsku baštinu.

2. Razvoj interpretacijskih sadržaja i modela geoturizma

Aktivnosti su bile usmjerene na razvoj interpretacijskih pristupa koji povezuju geobaštinu s različitim segmentima turističke ponude. Interpretacija je provedena kroz događanja, edukativne programe, promotivne materijale i projekte koji integriraju prirodnu baštinu, gastronomiju i lokalne proizvode. U 2025. godini, udruga je koordinirala projekt Grada Komiže *Digitalizacija i opremanje Kulturnog Centra Ivan Vitić* kojim se razvio novi koncept Posjetiteljskog centra Geopark Viški arhipelag.

Kroz projekte i suradnje s lokalnom zajednicom razvijani su novi interpretacijski sadržaji, uključujući GEOfood aktivnosti, interpretaciju maritimne baštine te razvoj tematskih pristupa koji omogućuju cjelogodišnje posjećivanje područja.

U 2025. godini započeo je projekt *Aktivni otok Vis*, usmjeren na razvoj integriranog modela interpretacije i upravljanja aktivnim turizmom na području Geoparka. U okviru projekta izrađen je koncept nove turističke karte koja objedinjuje geostaze, planinarske i biciklističke rute te ostale aktivne i sportske sadržaje dostupne na području Viškog arhipelaga. Razvoj karte temelji se na principima održivog posjećivanja, disperzije posjetiteljskog pritiska i interpretacije geobaštine kroz kretanje u prostoru.

Projekt se provodi u suradnji s Turističkom zajednicom Grada Visa i Turističkom zajednicom Grada Komiže te predstavlja važan korak prema sustavnom povezivanju geobaštine, rekreacije i destinacijskog upravljanja. Aktivnosti doprinose razvoju cjelogodišnje turističke ponude i jačanju uloge Geoparka u planiranju održivih modela posjećivanja.

U 2025. godini pokrenut je pilot program edukacije ronjenja u organizaciji udruge Morski covik, usmjeren na interpretaciju podvodne geološke i kulturne baštine kroz iskustva niskog utjecaja na okoliš. Geopark Viški arhipelag je sudjelovao kao partner čime se doprinijelo razvoju novih oblika održivog turizma.

3. Diversifikacija turističke ponude i produženje sezone

Udruga je sudjelovala u nizu lokalnih manifestacija poput *Zalogaj velikog mora* u gradu Visu i gradu Komiži, *Kalanko* dječji festival, ali i sportskih događanja, uključujući *Biševo Trail*, *KOMIŠAH*

i *Viški polumaraton*, kroz interpretativne sadržaje i promotivne materijale koji doprinose vidljivosti područja izvan glavne turističke sezone.

Udruga je prezentirala i potencijal vjerskog turizma na otoku Visu na Konferenciji vjerskog turizma, sakralne baštine i hodočašća, što je otvorilo prostor za razmatranje novih modela održivog posjećivanja i diversifikacije turističke ponude otoka.

Ove aktivnosti doprinose pozicioniranju geoparka kao destinacije temeljene na sporom, edukativnom i održivom turizmu.

Glavni rezultati

- sudjelovanje na proljetnom i jesenskom sastanku Europske mreže geoparkova te koordinacija međunarodnih aktivnosti GEOfood projekta
- predstavljanje Geoparka Viški arhipelag kroz međunarodne i nacionalne promotivne događaje, uključujući Festival de Loire u Orleansu i prvi Festival hrvatskih geoparkova na Papuku
- sudjelovanje Posjetiteljskog centra Geoparka u UNESCO putujućoj izložbi *Deep Surfaces – Architecture to enhance the visitor experience of UNESCO sites* kao primjer dobre prakse interpretacije geobaštine
- razvoj novih interpretacijskih sadržaja kroz projekte s lokalnom zajednicom, uključujući GEOfood aktivnosti, interpretaciju maritimne baštine i tematske programe cjelogodišnjeg posjećivanja
- koordinacija projekta digitalizacije i opremanja Kulturnog centra Ivan Vitić s ciljem razvoja novog koncepta Posjetiteljskog centra Geopark Viški arhipelag
- pokretanje projekta Aktivni otok Vis i izrada koncepta integrirane turističke karte s geostazama, planinarskim, biciklističkim i drugim aktivnim sadržajima
- partnerstvo u pilot programu edukacije ronjenja usmjerenom na interpretaciju podvodne geološke i kulturne baštine kroz modele posjećivanja niskog utjecaja
- sudjelovanje u lokalnim manifestacijama, festivalima i sportskim događanjima kroz interpretativne i promotivne aktivnosti
- predstavljanje novih modela turističke diversifikacije, uključujući interpretaciju vjerskog turizma i razvoj tematskih turističkih pristupa

Doprinos upravljanju i zajednici

Aktivnosti provedene u okviru ove teme doprinijele su pozicioniranju Geoparka Viški arhipelag kao primjera dobre prakse održivog turizma temeljenog na geobaštini. Razvoj interpretacijskih sadržaja, međunarodna promocija i inovativni modeli posjećivanja, uključujući interpretaciju podvodne baštine, ojačali su vidljivost lokalne zajednice, potaknuli suradnju s proizvođačima i doprinijeli stvaranju modela turizma koji integrira prirodnu baštinu, edukaciju i gospodarstvo.

3.3. Tema C: Održivi razvoj lokalnih zajednica

U 2025. godini aktivnosti Geoparka Viški arhipelag u području edukacije i rada s lokalnom zajednicom bile su usmjerene na razvoj znanstvene pismenosti, jačanje interdisciplinarnog pristupa učenju te aktivno uključivanje djece, mladih i obrazovnih institucija u istraživanje i interpretaciju prirodne baštine.

Poseban naglasak stavljen je na terensku nastavu, praktične radionice, međunarodne obrazovne razmjene te razvoj trajnih edukativnih materijala koji povezuju geologiju, biologiju, ekologiju i održivo upravljanje resursima.

1. Neformalno obrazovanje djece i mladih

Udruga je tijekom godine provodila niz radionica i edukativnih aktivnosti usmjerenih na djecu različitih dobnih skupina. U okviru *Kalanko dječjeg festivala* provedene su radionice mikroskopiranja planktona, očuvanja i zaštite bioraznolikosti i staništa te razumijevanja hranidbenih mreža morskih ekosustava. U okviru festivala, sudjelovalo je 82 djece na radionicama.

Provedene aktivnosti su bile usmjerene na razvoj istraživačkih vještina i razumijevanje prirodnih procesa kroz praktičan i interdisciplinarni pristup.

U ovu skupinu aktivnosti uključene su i radionice poput *Zvezdani istraživači*, kroz koji je 12 djece iz Dječjeg vrtića Komiža imala priliku posjetiti vojni objekt na otoku Visu i promatrati noćno nebo teleskopom, čime je proširen STEM pristup interpretaciji prirodnih znanosti.

2. STEM i interdisciplinarni obrazovni programi

Udruga je sudjelovala u *STEM Vis* radionicama u okviru kojih su provedene edukacije iz biologije, ekologije i održivog upravljanja prirodnim resursima. Aktivnosti su povezivale različite

prirodoslovne discipline te poticale razumijevanje odnosa između geoloških procesa, ekosustava i ljudskog djelovanja, a sudjelovalo je ukupno 48 djece.

U okviru *Research, protection and sustainable use of fresh groundwater of the Vis Archipelago UNESCO Global Geopark* projekta provedeno je 16 edukacija o vodnim resursima koje su obuhvatile indoor i outdoor radionice za vrtiće, osnovne i srednje škole te terenske posjete vodocrpilištu Korita.

3. Suradnja sa školama i razvoj istraživačkog učenja

Kroz projekt *Stopama dinosaura* Geopark je nastavio suradnju sa Srednjom školom Antun Matijašević Karamaneo kroz terenske radionice, razvoj geološke zbirke i izradu istraživačkih radova. Učenici su imali priliku sudjelovati u znanstvenim aktivnostima, uključujući predstavljanje istraživačkog rada na konferenciji na Brijunima.

U 2025. godini dodatno su razvijeni napredni oblici istraživačkog učenja kroz izradu učeničkog znanstvenog rada *Analiza fosilnog sadržaja u stijenama Viškog arhipelaga* koji je postigao visoko 2. mjesto na državnom natjecanju iz područja biologije, čime je naglašena interdisciplinarna povezanost prirodoslovnih disciplina.

Rezultati istraživačkog rada učenika Srednje škole Antun Matijašević u okviru projekta *Stopama dinosaura*, naziva *Stijene UNESCO-ovog svjetskog Geoparka Viški arhipelag*, predstavljen je na I. Znanstveno – stručnom skupu *Tragovi dinosaura – između znanosti i očuvanja* organiziranog od strane Nacionalnog parka Brijuni, što predstavlja važan ishod obrazovnog procesa i potvrđuje sposobnost učenika da sudjeluju u znanstvenoj komunikaciji i prezentaciji rezultata istraživanja.

Udruga je sudjelovala i na *OCEAN HAKATON 2025* u suradnji sa predstavnicima Srednje škole Antun Matijašević Karamaneo, Pomorskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Sveučilišnog odjela za studije mora, Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Treće gimnazije Split. *OCEAN HAKATON* je u 2025. godini bio usmjeren na razvoj vještina i primjenu znanja o biologiji, geologiji i održivom razvoju.

4. Suradnja s visokoobrazovnim institucijama

U 2025. godini Udruga je bila domaćin terenskih aktivnosti studenata arhitekture i agronomije koji su analizirali prostorne, krajobrazne i proizvodne karakteristike Geoparka. Ove aktivnosti

doprinosu integraciji znanstvenih spoznaja u razvoj prostora te potiču interdisciplinarni pristup planiranju održivog razvoja otoka.

5. Međunarodne obrazovne aktivnosti i razmjene

Terenske edukacije proširene su na međunarodnu razinu kroz organizaciju dvodnevne terenske nastave za učenike iz Rumunjske (25 osoba) te predavanja za strane učenike i student iz Italije (ukupno 46).

6. Suradnja s lokalnom zajednicom i razvoj održivih inicijativa

U 2025. godini Geopark je sudjelovao u provedbi projekta *Eno gastro Vis*, usmjerenog na povezivanje prirodne baštine, tradicionalne proizvodnje i lokalnog identiteta kroz interpretaciju gastronomije. U okviru projekta održano je događanje *Vugava 2025*, tijekom kojeg su provedena stručna i promotivna testiranja vina sorte vugava s ciljem jačanja vidljivosti lokalnih vinara i valorizacije autohtonih poljoprivrednih proizvoda kao dijela geopark identiteta.

Projekt je proveden u suradnji s Turističkom zajednicom grada Visa i Turističkom zajednicom grada Komiže te predstavlja primjer integracije edukacije, lokalnog poduzetništva i interpretacije kulturnog krajolika. Aktivnosti doprinose razumijevanju povezanosti geologije, tla, tradicijske proizvodnje i gastronomije te jačaju suradnju između geoparka i lokalnih proizvođača.

Glavni rezultati

- proveden je kontinuirani program neformalnog obrazovanja djece i mladih kroz radionice, festivale i STEM aktivnosti, uz uključivanje različitih dobnih skupina i razvoj istraživačkih vještina
- više od stotinu djece sudjelovalo je u edukativnim programima vezanim uz bioraznolikost, morske ekosustave, vodne resurse i prirodne procese, čime je ojačana znanstvena pismenost lokalne zajednice
- razvijen je interdisciplinarni model obrazovanja koji povezuje geologiju, biologiju, ekologiju i održivo upravljanje resursima kroz radionice, terensku nastavu i projektne aktivnosti
- provedeno je 16 edukacija o vodnim resursima, uključujući terenske posjete vodnoj infrastrukturi i interpretaciju hidrogeoloških procesa
- ojačana je suradnja sa srednjom školom kroz razvoj geološke zbirke, izradu učeničkih istraživačkih radova i uključivanje učenika u znanstvenu komunikaciju

- ostvaren je značajan obrazovni ishod kroz učenički znanstveni rad o fosilnom sadržaju Viškog arhipelaga koji je osvojio visoko drugo mjesto na državnom natjecanju iz biologije te predstavljen na znanstveno-stručnom skupu o tragovima dinosaura na Brijunima
- razvijeni su napredni oblici istraživačkog učenja kroz sudjelovanje u OCEAN HAKATONU i suradnju s visokoškolskim institucijama i istraživačkim organizacijama
- Geopark je potvrđen kao edukacijska platforma kroz organizaciju međunarodnih terenskih programa za učenike i studente iz Rumunjske i Italije
- ojačana je interdisciplinarna suradnja sa sveučilištima kroz terenske aktivnosti studenata arhitekture i agronomije koje povezuju znanost, prostor i održivi razvoj
- produbljena je suradnja s lokalnom zajednicom kroz projekt Eno gastro Vis i događanje Vugava 2025, kojim su gastronomija, geobaština i lokalna proizvodnja integrirani u edukativne i interpretacijske aktivnosti geoparka

Doprinos upravljanju i zajednici

Aktivnosti provedene u okviru ove teme doprinijele su jačanju znanstvene pismenosti lokalne zajednice, razvoju istraživačkog pristupa učenju te dugoročnom stvaranju kapaciteta za razumijevanje i zaštitu prirodne baštine. Kroz kontinuirani rad s djecom, mladima, obrazovnim institucijama i lokalnim proizvođačima Geopark Viški arhipelag potvrđuje svoju ulogu platforme za cjeloživotno učenje i aktivno sudjelovanje zajednice u upravljanju prostorom.

3.4. Tema D: Upravljanje udrugom

U 2025. godini aktivnosti Geoparka Viški arhipelag u području institucionalnog razvoja bile su usmjerene na jačanje organizacijskih kapaciteta, razvoj projektnih inicijativa, sudjelovanje u međunarodnim mrežama te razmjenu znanja s partnerskim institucijama i geoparkovima. Poseban naglasak stavljen je na „capacity building“ programe, koordinaciju međunarodnih projekata te razvoj novih pristupa upravljanju prirodnom baštinom, otpornosti zajednice i interpretaciji prostora.

1. Međunarodni programi jačanja kapaciteta

Geopark je sudjelovao u međunarodnim programima jačanja kapaciteta, uključujući *Asterousia Hybrid University program*, usmjeren na osnaživanje mladih i stručnjaka u rješavanju okolišnih

izazova u jugoistočnoj Europi i Mediteranu. Sudjelovanje u ovakvim programima doprinosi razvoju novih metodologija rada i jačanju međunarodne suradnje.

Sudjelovanje u mrežama geoparkova nastavljeno je kroz redovite sastanke Europske mreže geoparkova, koordinacijske aktivnosti projekata te razmjenu znanja s partnerskim geoparkovima. Aktivnosti su uključivale koordinaciju projektnih inicijativa, rad u međunarodnim radnim skupinama i razmjenu iskustava u upravljanju geoparkovima.

2. Projektne suradnje i razvoj novih inicijativa

U 2025. godini je službeno započela i provedba projekta *Promoting a Circular Economy with Low Plastic Zones on Mediterranean Islands (LooP Zone)* s međunarodnim konzorcijem koji omogućava otvaranje radnih mjesta u Udruzi. Projekt LooP Zone provodi se u okviru programa Interreg Euro-MED s ciljem smanjenja korištenja jednokratne plastike u turističkom i ugostiteljskom sektoru na mediteranskim otocima kroz razvoj i testiranje modela Low Plastic Zones. Geopark Viški arhipelag sudjeluje kao pilot područje u analizi otočnog konteksta, testiranju rješenja za smanjenje plastičnog otpada te razvoju smjernica i akcijskih planova za prelazak HORECA sektora na održive i kružne modele poslovanja. Projekt doprinosi smanjenju morskog otpada, jačanju kapaciteta lokalne zajednice i razvoju održivih lanaca vrijednosti u turizmu.

Nastavljena je i suradnja sa Srednjom školom Antun Matijašević Karamaneo na novom projektu *Krški resursi: Analiza i sustav (KRAS)* na kojem je proširena suradnja s Geoparkom Biokovo-Imotska jezera te partnerima Društvo naša djeca Lošinj te osnovnim i srednjim školama na području Imotskog i Lošinja. Aktivnosti u okviru projekta KRAS doprinose razvoju novih interpretacijskih pristupa, jačanju regionalne suradnje i pripremi budućih projektnih prijedloga u suradnji s obrazovnim institucijama.

U 2025. godini Udruga je započela i suradnju s Institutom za turizam kroz projekt *Procjena utjecaja klimatskih promjena na turizam temeljen na prirodi: razvoj indeksa ranjivosti i otpornosti zaštićenih područja za upravljanje strategijama prilagodbe (PACT-VIRA)* gdje je područje UNESCO svjetskog geoparka Viški arhipelag odabrano kao pilot područje. Projekt razvija interdisciplinarni metodološki okvir za procjenu ranjivosti i otpornosti zaštićenih područja na klimatske promjene kroz integraciju klimatskih, hidroloških, turističkih i društvenih pokazatelja. Uloga Udruge uključuje sudjelovanje u prikupljanju podataka, radu s lokalnim dionicima te testiranje modela upravljanja koji podržavaju dugoročnu održivost turizma temeljenog na prirodi..

U 2025. godini dodatno je ojačan partnerski model razvoja kroz integraciju kriterija geoparka u regionalne razvojne natječaje. Partneri Udruge ostvarivali su dodatne bodove u okviru LAG i FLAG natječaja, čime je formalno prepoznata uloga Udruge kao razvojne platforme koja povezuje zaštitu prirodne baštine, lokalnu proizvodnju i održivi razvoj. Ova praksa predstavlja značajan primjer utjecaja geoparka na regionalne razvojne politike i jačanje suradnje s lokalnim dionicima. Dodatno, Udruga je u 2025. godini kao partner na projektima *More do vrata, Pojoda – okusi dubine, Ribarnica Davor – Tradicija i Svježina i Peškarija 1911 – Morska Fuzija*. Uloga Udruge u ovim projektima je u području edukacije, razvoja interpretativnih alata i podizanju svijesti o važnosti ribljih resursa na području UNESCO svjetskog geoparka.

3. Razvoj pristupa otpornosti i upravljanju rizicima

U 2025. godini Udruga je sudjelovala na UNESCO regionalnoj radionici o metodologiji *Post-Disaster Needs Assessment (PDNA)* i *Disaster Recovery Framework (DRF)*, usmjerenoj na procjenu šteta i planiranje oporavka kulturne i prirodne baštine nakon katastrofa. Sudjelovanje je doprinijelo jačanju kapaciteta Geoparka za integraciju pristupa otpornosti, procjene rizika i planiranja oporavka u upravljanje područjem te povezivanju zaštite baštine s politikama klimatske prilagodbe i smanjenja rizika od katastrofa.

Udruga je sudjelovala i u nacionalnoj stručnoj raspravi o geobaštini kroz panel u organizaciji Hrvatskog geološkog društva održan u prosincu 2025. godine. Panel je okupio predstavnike znanstvenih institucija, javnih ustanova i geoparkova te otvorio pitanja inventarizacije georazolikosti, zakonodavnog okvira i uloge geoparkova u sustavu zaštite prirode. Sudjelovanje geoparka doprinijelo je jačanju vidljivosti teme geobaštine i razvoju institucionalne suradnje na nacionalnoj razini.

Ove aktivnosti doprinose integraciji geoparkova u procese jačanja otpornosti zajednice i održivog upravljanja prostorom.

4. Suradnja s obrazovnim sustavom kroz institucionalne programe

Predstavljanje učeničkih istraživačkih radova na I. Znanstveno-stručnom skupu Tragovi dinosaura – između znanosti i očuvanja u organizaciji Nacionalnog parka Brijuni dodatno je istaknulo važnost suradnje između Geoparka i obrazovnog sustava te ulogu geoparka u razvoju mladih istraživača. Nastavak suradnje sa obrazovnim institucijama na projektu KRAS dodatno

potvrđuje potrebu potpore Udruge formalnom obrazovanju učenika, ali i nastavnika. Ovakve aktivnosti povezuju edukaciju, projekte i institucionalni razvoj.

Glavni rezultati

- ojačani su organizacijski i stručni kapaciteti Udruge kroz sudjelovanje u međunarodnim programima jačanja kapaciteta i aktivan rad u mrežama geoparkova
- započeta je provedba međunarodnih projekata, uključujući Loop Zone i PACT-VIRA, čime je proširen projektni portfelj i otvorene nove mogućnosti zapošljavanja i razvoja
- razvijen je regionalni partnerski model kroz projekt KRAS koji povezuje geoparkove, škole i organizacije civilnog društva te potiče razvoj novih interpretacijskih i obrazovnih pristupa
- integrirani su kriteriji geoparka u regionalne razvojne natječaje, čime su partneri ostvarili dodatne bodove u okviru LAG i FLAG programa te je formalno potvrđena razvojna uloga geoparka u lokalnim politikama
- ojačana je suradnja s lokalnim gospodarskim sektorom kroz partnerstva na projektima vezanim uz ribarstvo, gastronomiju i interpretaciju prirodne baštine
- unaprijeđeni su kapaciteti za upravljanje rizicima i otpornost zajednice kroz sudjelovanje u UNESCO PDNA programu i drugim edukacijama o hazardima i planiranju oporavka
- geopark je aktivno sudjelovao u nacionalnim stručnim raspravama o geobaštini, čime je doprinio razvoju institucionalne suradnje i jačanju vidljivosti geobaštine u sustavu zaštite prirode
- dodatno je potvrđena uloga geoparka kao platforme koja povezuje projekte, obrazovanje, razvojne politike i međunarodnu suradnjuDoprinos upravljanju i zajednici

Doprinos upravljanju i zajednici

Aktivnosti provedene u okviru ove teme doprinijele su dugoročnoj stabilnosti i razvoju Geoparka Viški arhipelag kroz jačanje institucionalnih kapaciteta, međunarodnu suradnju i razvoj projekata Udruge. Integracija novih metodologija rada, razmjena znanja i sudjelovanje u programima otpornosti omogućuju geoparku da aktivno odgovori na okolišne, društvene i razvojne izazove.

Geopark
Viški Arhipelag
Vis Archipelago
Geopark

Jedna od posljednjih
rajskih oaza Mediterana
—
One of The Last Paradise
Oases in the Mediterranean

Uspostava modela u kojem se kriteriji geoparka integriraju u regionalne razvojne instrumente dodatno potvrđuje ulogu Udruge kao platforme za koordinaciju održivog razvoja na lokalnoj i regionalnoj razini.

4. Prikupljanje sredstava

Financijska stabilnost rada udruge Geopark Viški arhipelag se osigurava kroz članarine i donacije aktivnih i pridruženih članova te ostalih pravnih i fizičkih osoba. Udruga Geopark Viški arhipelag prijavljuje se i na natječaje u Republici Hrvatskoj i EU natječaje koji se poklapaju sa Planom upravljanja i ciljevima rada kako bi osigurala dodatne izvore financiranja za stabilan rad i djelovanje.

Kratak pregled projekata udruge Geopark Viški arhipelag u 2025. godini dan je u nastavku dokumenta dok je više informacija dostupno na web stranici udruge www.geopark-vis.com.

1. Projekt „Research, protection and sustainable use of fresh groundwater of the Vis Archipelago UNESCO Global Geopark

Biševo, drugi po veličini otok Geoparka Viški arhipelag, nema vlastitu opskrbu pitkom vodom niti je vodovodnim cijevima povezan s kopnom iako na njemu živi 20 stanovnika prema posljednjem popisu stanovništva Republike Hrvatske. Zalihe vode dopremaju se na otok Biševo uz pomoć vodonosnika nekoliko puta godišnje ovisno o potrebama stanovništva. Hidrogeološka istraživanja otoka Biševo s ciljem pronalaska vodonosnika na Biševu rezultirala bi razvojem gospodarstva i povratkom stanovništva na Biševo. Na temelju saznanja prikupljenih na obližnjem otoku Visu, razvile bi se edukativne metode za racionalno korištenje vode iz vodonosnika Korst. Glavni cilj projekta je identificirati potencijalni vodonosnik na otoku Biševu kroz hidrogeološka istraživanja, a u svrhu opskrbe Biševa pitkom vodom odgovarajuće kvalitete i količine. Pronalazak iskoristivog vodonosnika rezultirat će podizanjem kvalitete života lokalnog stanovništva na otoku Biševu, razvojem poljoprivrede i turizma temeljenog na racionalnom korištenju prirodnih resursa i valorizaciji bogate geološke baštine kroz edukaciju stanovnika i posjetitelja.

UNESCO and abrdn Charitable Foundation (aCF)

Naziv projekta: Research, protection and sustainable use of fresh groundwater of the Vis Archipelago UNESCO Global Geopark

Nositelj projekta: Geopark Viški arhipelag

Ukupna vrijednost projekta: 22.903,50 EUR (25.000,00 \$)

Dodijeljena sredstva Geopark Viški arhipelag: 22.903,50 EUR (25.000,00 \$)

Razdoblje provedbe: 9.2024. - 9.2025.

2. Stopama dinosaura

UNESCO-ov svjetski Geopark Viški arhipelag područje je međunarodno važne geološke baštine. Cilj projekta je popularizacija geologije u svrhu očuvanja prirodne baštine Viškog arhipelaga edukacijom učenika trećeg razreda opće gimnazije te jačanjem kapaciteta obrazovnog osoblja Srednje škole Antun Matijašević-Karamaneo u području geologije. Aktivnosti projekta obuhvaćaju edukacije o metodama znanstvenog istraživanja, terenske radionice na otocima Vis, Jabuka i Brusnik, radionice određivanja vrsta stijena, minerala i fosila, pisanje znanstvenog rada i posjetu visokoobrazovnim i znanstvenim geološkim institucijama u Zagrebu te geološkim radionicama u Nacionalnom parku Brijuni. Osim navedenog prikupit će se geološka zbirka te će se izraditi katalog stijena, minerala i fosila Geoparka Viški arhipelag. Opći cilj projekta je popularizacija geologije kao interdisciplinarne prirodoslovne znanosti u srednjoškolskom obrazovanju u svrhu očuvanja prirodne baštine UNESCO-ovog Geoparka Viški arhipelag. Specifični cilj 1: edukacija učenika srednjoškolskog obrazovanja o metodologijama znanstvenog istraživanja i pisanja znanstvenog rada. Specifični cilj 2: jačanje kapaciteta obrazovnog osoblja u srednjoj školi u području geologije.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Naziv projekta: Stopama dinosaura

Nositelj projekta: Geopark Viški arhipelag

Projektni partner: Srednja škola Antun Matijašević Karamaneo

Ukupna vrijednost projekta: 20.997,48 EUR

Dodijeljena sredstva Geopark Viški arhipelag: 7.156,00 EUR

Vlastita sredstva Geopark Viški arhipelag: 13.841,48 EUR

Razdoblje provedbe: 6.2024. – 6.2025.

3. Aktivni otok Vis

UNESCO-ov svjetski Geopark Viški arhipelag područje je iznimne geološke, krajobrazne i kulturne vrijednosti, čiji razvoj turističke ponude zahtijeva integrirani pristup interpretaciji prostora i upravljanju posjećivanjem. Cilj projekta Aktivni otok Vis je razvoj koncepta destinacije aktivnog turizma kroz objedinjavanje geostaza, planinarskih i biciklističkih ruta te ostalih sportskih i rekreativnih sadržaja na području Geoparka.

Aktivnosti projekta obuhvaćaju prikupljanje i sistematizaciju podataka o postojećim stazama i aktivnostima, izradu kartografskog prikaza otoka Visa s interpretacijskim sadržajima, razvoj digitalne i interaktivne karte te promociju selektivnih oblika turizma koji doprinose disperziji posjetiteljskog pritiska i produženju turističke sezone. Poseban naglasak stavljen je na interpretaciju geobaštine kroz kretanje u prostoru te povezivanje prirodne baštine, rekreacije i destinacijskog upravljanja.

Opći cilj projekta je jačanje održivog i cjelogodišnjeg turizma na području UNESCO-ovog svjetskog Geoparka Viški arhipelag kroz razvoj integriranih interpretacijskih alata aktivnog turizma.

Specifični cilj 1: unaprijediti dostupnost informacija o geostazama i aktivnim sadržajima kroz kartografske i digitalne alate.

Specifični cilj 2: doprinijeti disperziji posjetitelja i smanjenju sezonskih pritisaka kroz razvoj održivih modela posjećivanja.

Specifični cilj 3: ojačati suradnju između turističkih zajednica i Geoparka u planiranju destinacijskog razvoja temeljenog na prirodnoj baštini.

Turistička zajednica Splitsko-dalmatinske županije (program razvoja turističke ponude)

Naziv projekta: Aktivni otok Vis

Nositelj projekta: Turistička zajednica Grada Visa

Projektni partneri: Turistička zajednica Grada Komiže, Geopark Viški arhipelag

Ukupna vrijednost projekta: 18.400,00 EUR

Dodijeljena sredstva: prema ugovoru nositelja projekta

Ukupni proračun Geoparka Viški arhipelag: aktivnosti partnera financirane kroz projekt nositelja

Razdoblje provedbe: 5.2025. – 11.2025.

4. Eno-gastro staze otoka Visa

UNESCO-ov svjetski Geopark Viški arhipelag prostor je u kojem prirodna baština, tradicijska proizvodnja i gastronomija čine temelj identiteta destinacije. Cilj projekta je razvoj i implementacija eno-gastro rute koja povezuje vinare, proizvođače lokalnih proizvoda, restorane i edukativne sadržaje te doprinosi razvoju održivog i selektivnog turizma na otoku Visu.

Aktivnosti projekta obuhvaćaju mapiranje vinskih položaja i gastronomskih proizvođača, izradu vizualnog identiteta i interpretacijske karte eno-gastro rute, organizaciju edukativnih radionica za vinare, ugostitelje i OPG-ove, provedbu promotivnih događanja i degustacija te razvoj digitalnih sadržaja i storytellinga koji naglašava povezanost terroira, tradicije i kulturnog krajolika otoka Visa. Poseban naglasak stavljen je na valorizaciju autohtonih sorti vina, tradicijskih jela i lokalnih proizvodnih praksi kao sastavnog dijela geopark identiteta.

Opći cilj projekta je jačanje održivog turizma temeljenog na lokalnim resursima kroz razvoj eno-gastro interpretacijskog modela na području UNESCO-ovog svjetskog Geoparka Viški arhipelag. Specifični cilj 1: povezivanje lokalnih proizvođača i ugostitelja u jedinstvenu interpretacijsku rutu. Specifični cilj 2: jačanje kapaciteta dionika kroz edukacije o održivoj proizvodnji i prezentaciji gastronomije.

Specifični cilj 3: razvoj vizualnog i digitalnog identiteta destinacije temeljenog na enogastronomiji i kulturnom krajoliku.

Turistička zajednica Splitsko-dalmatinske županije

Naziv projekta: Razvoj eno-gastro staze na otoku Visu 2025 (I faza)

Nositelj projekta: Turistička zajednica Grada Visa

Projektne partneri: Turistička zajednica Grada Komiže, Geopark Viški arhipelag

Ukupna vrijednost projekta: 49.900,00 EUR

Dodijeljena sredstva: prema ugovoru nositelja projekta

Ukupni proračun Geoparka Viški arhipelag: aktivnosti partnera financirane kroz projekt nositelja

Razdoblje provedbe: 6.2025. – 12.2025.

5. More do Vrata

Projekt „More do Vrata” usmjeren je na jačanje tržišne konkurentnosti, održivosti i otpornosti lokalnog ribarskog sektora otoka Visa kroz razvoj inovativnog modela distribucije svježe ribe, promociju održivog ribarstva i edukaciju potrošača. Ključna aktivnost projekta je nabava mobilne ribarnice koja omogućuje izravnu prodaju ribljih proizvoda po principu „od mora do stola”, čime se skraćuje lanac opskrbe, povećava dostupnost lokalne ribe i jača tržišna pozicija ribara.

Projekt uključuje izradu web stranice s profilima ribara i mogućnošću narudžbe proizvoda, produkciju edukativnog animacijskog videa, nabavu biorazgradivih kašeta s edukativnim oznakama, postavljanje promotivnih tendi te organizaciju gastro događanja u Komiži. U partnerstvu s Geoparkom Viški arhipelag planira se postavljanje stalne edukativne izložbe o održivom ribarstvu i GEOfood konceptu, čime se dodatno povezuju lokalna proizvodnja, edukacija i interpretacija prirodne i kulturne baštine.

Opći cilj projekta je povećati prepoznatljivost i dostupnost lokalnih proizvoda ribarstva te ojačati otpornost ribarske zajednice kroz edukaciju, brendiranje i inovativne distribucijske modele. Specifični ciljevi uključuju razvoj kratkih lanaca opskrbe, promociju održivih ribolovnih praksi, jačanje tržišnog identiteta ribarske zadruge te povećanje svijesti potrošača o vrijednosti lokalnih morskih resursa.

Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EMFAF), Operativni program za ribarstvo i akvakulturu

Lokalna razvojna strategija u ribarstvu FLAG-a Škoji 2021.–2027.

Naziv projekta: More do Vrata

Nositelj projekta: Ribarska zadruga Komiža

Projektni partner: Geopark Viški arhipelag

Ukupna vrijednost projekta: 123.191,75 EUR

Ukupni proračun Geopark Viški arhipelag: 6.360,43 EUR

Razdoblje provedbe: 12 mjeseci (očekivani početak u 2026. godini)

6. Pojoda – Okusi dubine

Projekt je usmjeren na unapređenje dostupnosti i prepoznatljivosti lokalnih proizvoda ribarstva kroz razvoj održive gastronomije i kratkih lanaca opskrbe. Projekt obuhvaća modernizaciju ugostiteljskog objekta, uvođenje GEOfood oznake kvalitete te provedbu edukativnih i promotivnih aktivnosti koje povezuju ribarstvo, gastronomiju i prirodnu baštinu.

Aktivnosti uključuju nabavu profesionalne opreme za prihvata, obradu i čuvanje morskih plodova, certificiranje GEOfood oznakom, izradu promotivnih materijala, nadogradnju digitalnih alata te postavljanje interaktivnog GEOfood totema u Posjetiteljskom centru Geoparka Viški arhipelag. Geopark Viški arhipelag u projektu Pojoda – Okusi dubine sudjeluje kao partner zadužen za edukaciju, interpretaciju i povezivanje gastronomije s prirodnom baštinom. Uloga Geoparka obuhvaća razvoj interpretativnih alata, integraciju GEOfood koncepta te podizanje svijesti o važnosti lokalnih ribljih resursa i održivih proizvodnih praksi. Projekt doprinosi jačanju suradnje između ugostiteljskog sektora, ribara i zajednice te pozicionira gastronomiju kao važan alat interpretacije morske baštine UNESCO svjetskog geoparka. Projekt doprinosi jačanju suradnje s lokalnim ribarima, povećanju tržišne vrijednosti ribljih proizvoda i razvoju održivog plavog gospodarstva na otoku Visu.

Opći cilj projekta je povećati dostupnost i tržišnu vidljivost lokalnih proizvoda ribarstva kroz integraciju gastronomije, edukacije i interpretacije baštine. Specifični ciljevi uključuju modernizaciju ugostiteljske infrastrukture, certificiranje i promociju lokalnih proizvoda te jačanje partnerstva između gospodarskog i civilnog sektora.

Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EMFAF), Operativni program za ribarstvo i akvakulturu

Lokalna razvojna strategija u ribarstvu FLAG-a Škoji 2021.–2027.

Naziv projekta: Pojoda – Okusi dubine

Nositelj projekta: Ugostiteljski obrt Vilap, vl. Vesna Brajčić

Projekt partner: Geopark Viški arhipelag

Ukupna vrijednost projekta: 74.058,15 EUR

Ukupni proračun Geoparka Viški arhipelag: 13.910,43 EUR

Razdoblje provedbe: 12 mjeseci (očekivani početak u 2026. godini)

7. ASPEH – Adriatic SPECies and Habitats of coastal areas

Projekt je usmjeren na jačanje zaštite prioritetnih vrsta i staništa na području Jadrana kroz razvoj zajedničkih alata upravljanja, provedbu pilot aktivnosti te izradu transnacionalne strategije očuvanja prirodne baštine. Poseban naglasak stavljen je na Natura 2000 staništa visoke osjetljivosti, uključujući potopljene i polupotopljene morske špilje na području UNESCO svjetskog geoparka Viški arhipelag.

Aktivnosti projekta obuhvaćaju izradu planova očuvanja, provedbu konkretnih mjera zaštite, edukacije i treninge za upravljače zaštićenih područja, komunikacijske kampanje te razvoj zajedničke strategije upravljanja vrstama i staništima na razini Jadrana. Uloga Geoparka Viški arhipelag odnosi se na sudjelovanje u pilot aktivnostima vezanima uz morske špilje, testiranje modela upravljanja, sudjelovanje u edukacijskim programima te diseminaciju rezultata projekta kroz interpretacijske i obrazovne aktivnosti.

Opći cilj projekta je unaprijediti očuvanje bioraznolikosti i učinkovitost upravljanja Natura 2000 područjima kroz transnacionalnu suradnju, razmjenu znanja i provedbu zajedničkih rješenja.

Interreg VI-A Italy–Croatia

Naziv projekta: Adriatic SPECies and Habitats of coastal areas (ASPEH)

Nositelj projekta: Consorzio di Gestione di Torre Guaceto (Italija)

Projektni partner: Municipality of Frano (IT), Association for Nature Environment and Sustainable Development Sunce (HR), Po Delta Veneto Regional Park Authority (IT), Public Institution for the management of protected areas in Split-Dalmatia County SEA AND KARST (HR), Public Institution for Management of Protected Natural Areas of Dubrovnik-Neretva County (HR)

Uloga Geoparka Viški arhipelag: Pridruženi partner (pilot područje Javne ustanove More i Krš)

Ukupna vrijednost projekta: 1.923.240,00 EUR

Ukupni proračun Geoparka Viški arhipelag: aktivnosti pridruženog partnera financirane kroz proračun partnera Javna ustanova More i Krš

Razdoblje provedbe: 1.2024. - 9.2026.

8. LooP Zone - Promoting a Circular Economy with Low Plastic Zones on Mediterranean Islands

Mediteran je jedno od najzagađenijih mora na svijetu, pri čemu jednokratni plastični proizvodi čine više od 60 % morskog otpada. HORECA sektor, osobito tijekom turističke sezone, generira značajne količine takvog otpada, dok lokalna provedba mjera za njegovo smanjenje i dalje nailazi na izazove.

LooP Zone je međunarodni projekt programa Interreg Euro-MED usmjeren na smanjenje jednokratne plastike na turističkim otocima kroz razvoj modela Low Plastic Zones. Projekt okuplja partnere iz šest mediteranskih zemalja i provodi se na pet otoka — Visu, Formenteri, Salini, Skiathosu i Gozu — koji dijele slične izazove vezane uz morski otpad i sezonalnost turizma.

Na pilot područjima razvija se i testira integrirani model smanjenja jednokratne plastike s ciljem poticanja prelaska HORECA sektora na kružne i održive poslovne prakse. Aktivnosti uključuju analizu otočnog konteksta, razvoj i testiranje rješenja te prijenos smjernica i politika.

Očekivani rezultati obuhvaćaju smanjenje količine jednokratne plastike, povećanje kapaciteta lokalnih zajednica, usvajanje zajedničkih strategija i razvoj novih lokalnih lanaca vrijednosti temeljenih na održivim proizvodima.

Interreg Euro Med

Naziv projekta: LooP Zone - Promoting a Circular Economy with Low Plastic Zones on Mediterranean Islands

Nositelj projekta: ARC – MedWaves (Španjolska)

Projektne partneri: Udruga gradova i regija za održivo upravljanje resursima (Belgija), Udruga Save the Med (Španjolska), vijeća otoka Formentera (Španjolska), Zaklada Messina (Italija), Općina Malfa (Italija), Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce (Hrvatska), Geopark Viški arhipelag (Hrvatska), Udruga Aenaos Thalassa (Grčka), Općina Skiathos (Grčka), Zaklada za regionalni razvoj i dijalog Malte (Malta), Općinsko vijeće naselja Zebbug na otoku Gozo (Malta)

Ukupna vrijednost projekta: 3.999.526,60 EUR

Ukupni proračun Geoparka Viški arhipelag: 160.000,00 EUR

Vlastita sredstva Geopark Viški arhipelag: 32.000,00 EUR

Razdoblje provedbe: 1.9.2025. - 31.5.2029.

9. PACT - VIRA - Protected Areas Climate Tourism - Vulnerability and Resilience Assessment

Turizam u zaštićenim prirodnim područjima važan je segment globalne ekonomije i ključan čimbenik očuvanja prirodnih resursa. Međutim, klimatske promjene sve više izlažu ova područja različitim prijetnjama koje mogu utjecati na njihovu održivost i turističku atraktivnost. Stoga je potrebno istražiti neposredne i posredne utjecaje klimatskih promjena na turizam te razviti sustave praćenja podataka, pokazatelja i kompozitne indekse koji omogućuju kontinuiranu provedbu strategija prilagodbe kroz interdisciplinarni pristup koji integrira zaštitu prirode i okoliša, upravljanje turizmom, klimatsko modeliranje, hidrologiju i socioekonomsku analizu.

Razvoj indeksa ranjivosti i otpornosti prilagođenih zaštićenim područjima doprinijet će informiranijem donošenju odluka i učinkovitijem upravljanju utjecajima klimatskih promjena na turizam temeljen na prirodi, s ciljem dugoročne održivosti, otpornosti područja i maksimiziranja socioekonomskih koristi za lokalne zajednice uz očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti.

Indeksi će se razvijati na tri pilot područja u Republici Hrvatskoj: Nacionalnom parku Plitvička jezera (UNESCO-ova svjetska prirodna baština), Parku prirode Kopački rit (RAMSAR područje) te Geoparku Viški arhipelag, dijelu UNESCO mreže svjetskih geoparkova zbog iznimnih geoloških vrijednosti.

Hrvatska zaklada za znanost

Naziv projekta: Procjena utjecaja klimatskih promjena na turizam temeljen na prirodi: razvoj indeksa ranjivosti i otpornosti zaštićenih područja za upravljanje strategijama prilagodbe - PACT - VIRA (Protected Areas Climate Tourism - Vulnerability and Resilience Assessment)

Nositelj projekta: Institut za turizam

Projektne partneri: Hrvatski geološki institut, Geotehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Državni hidrometeorološki zavod, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja - Zavod za zaštitu okoliša i prirode, XV. gimnazija (MIOC) u Zagrebu

Uloga Geoparka Viški arhipelag: Pridruženi partner (pilot područje)

Ukupni proračun projekta: 177.040,00 EUR

Ukupni proračun Geoparka Viški arhipelag: aktivnosti pridruženog partnera financirane kroz projekt nositelja

Razdoblje provedbe: 4.2024. - 6.2025.

10. KRAS – Krški resursi: Analiza i sustav

UNESCO-ov svjetski Geopark Viški arhipelag područje je iznimno osjetljivih krških vodnih resursa koji predstavljaju temelj života otočnih zajednica. Cilj projekta je istražiti utjecaj klimatskih promjena i antropogenih pritisaka na kakvoću krških vodonosnika kroz praktično znanstveno istraživanje koje uključuje učenike, nastavnike i stručnjake iz područja hidrogeologije. Projekt se provodi na području otoka Visa i Biševa te partnerskih lokacija na Lošinj, Cresu i u Imotskoj krajini, čime se omogućuje usporedba različitih krških vodnih sustava.

Aktivnosti projekta obuhvaćaju nabavu laboratorijske opreme, edukaciju sudionika, mjesečna uzorkovanja vode na definiranim mikrolokacijama, analizu i interpretaciju podataka te javnu prezentaciju rezultata. Projekt uključuje mentorstvo hidrogeologa Hrvatskog geološkog instituta i razvoj digitalne baze podataka o kakvoći vode. Geopark Viški arhipelag kao nositelj projekta koordinira istraživačke aktivnosti, osigurava metodološki okvir i povezuje rezultate istraživanja s edukativnim programima i interpretacijom prirodne baštine.

Opći cilj projekta je povećati znanstvenu pismenost mladih i podići svijest o važnosti očuvanja krških, napose otočnih vodnih resursa kroz praktično istraživanje i međuregionalnu suradnju. Specifični ciljevi uključuju praćenje kakvoće vode, usporedbu hidrogeoloških sustava, osposobljavanje učenika za znanstveni rad te jačanje suradnje između obrazovnih institucija, znanstvene zajednice i geoparkova.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Naziv projekta: KRAS – Krški resursi: Analiza i sustav

Nositelj projekta: Geopark Viški arhipelag

Projektne partneri: Srednja škola Antun Matijašević Karamaneo; Društvo Naša djeca Mali Lošinj; Geopark Imotska jezera

Ukupna vrijednost projekta: 19.480,41 EUR

Dodijeljena sredstva Geopark Viški arhipelag: 5.813,00 EUR

Vlastita sredstva Geopark Viški arhipelag: 13.667,41 EUR

Razdoblje provedbe: 1.8.2025. – 31.7.2026.

11. Ribarnica Davor – Tradicija i svježina

UNESCO-ov svjetski Geopark Viški arhipelag područje je iznimne morske bioraznolikosti i snažne ribarske tradicije. Cilj projekta je unaprijediti dostupnost i prepoznatljivost lokalnih proizvoda ribarstva kroz modernizaciju ribarnice, razvoj interpretativnih i edukativnih sadržaja te integraciju GEOfood koncepta u prodaju i promociju morskih proizvoda. Aktivnosti projekta obuhvaćaju opremanje ribarnice, označavanje proizvoda oznakom „Lokalno i održivo“, izradu promotivnih i edukativnih materijala te razvoj interpretativnih pristupa koji povezuju ribarstvo, gastronomiju i prirodnu baštinu. Geopark Viški arhipelag u projektu sudjeluje kao partner zadužen za edukaciju, interpretaciju i povezivanje ribarskih proizvoda s vrijednostima geoparka, uključujući razvoj interpretativnih alata i aktivnosti podizanja svijesti o održivom korištenju morskih resursa. Opći cilj projekta je jačanje kratkih lanaca opskrbe i povećanje tržišne vrijednosti lokalnih ribljih proizvoda uz poticanje održivog plavog gospodarstva. Specifični ciljevi uključuju modernizaciju prodajne infrastrukture, certificiranje i promociju lokalnih proizvoda te jačanje suradnje između ribara, gospodarstva i zajednice.

Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EMFAF), Operativni program za ribarstvo i akvakulturu

Lokalna razvojna strategija u ribarstvu FLAG-a Škoji 2021.–2027.

Naziv projekta: Ribarnica Davor – Tradicija i svježina

Nositelj projekta: Conger d.o.o.

Projektni partner: Geopark Viški arhipelag

Ukupna vrijednost projekta: 35.444,89 EUR

Ukupni proračun Geoparka Viški arhipelag: 2.708,24 EUR

Razdoblje provedbe: 12 mjeseci (očekivani početak u 2026. godini)

12. Peškarija 1911 – Morska Fuzija

Projekt je usmjeren na opremanje inovativnog multifunkcionalnog objekta koji dnevno funkcionira kao ribarnica, a u poslijepodnevnim satima kao restoran s ponudom jela temeljenih na dnevnom ulovu, s ciljem povećanja dodane vrijednosti ribarskim proizvodima, poticanja konzumacije lokalne ribe i očuvanja ribarske tradicije kroz model koji povezuje prodaju i ugostiteljstvo. Aktivnosti uključuju opremanje prostora, opremanje kuhinje za čuvanje i pripremu morskih plodova, certificiranje proizvoda GEOfood oznakom, marketinške aktivnosti te edukativno-promotivne aktivnosti, uključujući izradu promotivnog videa. Projekt se provodi u partnerstvu s Geoparkom Viški arhipelag te uključuje edukaciju osoblja o primjeni GEOfood koncepta i aktivnosti jačanja vidljivosti.

Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EMFAF), Operativni program za ribarstvo i akvakulturu

Lokalna razvojna strategija u ribarstvu FLAG-a Škoji 2021.–2027.

Naziv projekta: Peškarija 1911 – Morska Fuzija

Nositelj projekta: Dobro Luka d.o.o. za ribarstvo i ugostiteljstvo

Projekt partner: Geopark Viški arhipelag

Ukupna vrijednost projekta: 321.237,94 EUR

Ukupni proračun Geoparka Viški arhipelag: 3.050,43 EUR

Predviđeno trajanje projekta: 12 mjeseci (očekivani početak u 2026. godini)

5. Zaključni pregled rada u 2025. Godini

Godina 2025. predstavlja razdoblje stabilne provedbe programskih aktivnosti u uvjetima ograničenih organizacijskih kapaciteta. Udruga je uspjela održati kontinuitet ključnih projekata, razviti nove interpretacijske i edukativne alate te ostvariti značajne pomake u području zaštite geobaštine, međunarodne suradnje i razvoja partnerstava.

U odnosu na 2024. godinu, koju je obilježila visoka razina operativnih aktivnosti, 2025. godina donijela je pomak prema jačanju sustava upravljanja, istraživačkih kapaciteta i razvojne uloge geoparka. Posebno se ističu uspostava sustavnog monitoringa geolokaliteta, sudjelovanje u UNESCO izložbenim programima, razvoj novih modela interpretacije morske geobaštine, jačanje istraživačkog učenja te integracija kriterija geoparka u regionalne razvojne instrumente.

Istodobno, iskustvo 2025. godine ukazalo je na strukturne izazove vezane uz ljudske kapacitete, dostupnost stručnjaka u otočnom kontekstu i potrebu za stabilnim organizacijskim modelom koji omogućuje kontinuiranu provedbu složenih aktivnosti. Ovi izazovi dodatno naglašavaju važnost dugoročnog financiranja, jačanja stručnog tima i razvoja partnerskih modela rada.

Ukupno gledano, rezultati ostvareni u 2025. godini potvrđuju sposobnost Geoparka Viški arhipelag da provodi kompleksne aktivnosti i u uvjetima ograničenih resursa te dodatno učvršćuju njegovu ulogu platforme za integrirano upravljanje prirodnom baštinom i održivim razvojem. Ostvareni pomaci predstavljaju važnu osnovu za daljnji razvoj geoparka i pripremu za nadolazeće evaluacijske procese.

***Izveštaj o radu udruge za 2025. godinu usvojen je na sjednici Skupštine udruge
Geopark Viški arhipelag dana 5. ožujka 2026. godine.***

**Geopark
Viški
Arhipelag**

Lana Schmidt, mag. ing. agr.
Izvršna direktorica
Geopark Viški arhipelag